

MILIEU - Aanbod natuur- & milieueducatie (NME) voor scholen in Zedelgem

Meer info: Isabelle Vackier, milieudienst, Snellegemsestraat 1, 8210 Zedelgem,
050/28.83.49 - isabelle.vackier@zedelgem.be

Inhoudstafel

Inleiding.....	3
Afval(preventie)	5
- MOS-themamap rond afvalpreventie	5
- MOS-verhalenbundel rond afval.....	5
- Uit te lenen educatief materiaal	5
o Recyclagekoffer.....	5
o Compostkoffer + lespakket “Composteren met kinderen”	5
o Multimediapakket “Afval verminderen voor kinderen”	5
o Pak-je afval	6
o Mister Jekkes-afvalspel	6
o Herbruikbare bekertjes.....	6
- Bezoek aan het containerpark met gebruik van de recyclagekoffer	6
- Composteren	6
o Compostkoffer + lespakket “Composteren met kinderen”	6
o Bezoek aan het composteiland op het containerpark met gebruik van de compostkoffer.....	7
o Een compostmeester op school!.....	7
o Brochures omtrent composteren	7
- Bezoek kringloopcentrum Zedelgem.....	7
- Bezoek afvalintercommunale IVBO te Brugge (verbrandingsoven)	7
- Ondersteuning bij de organisatie van een zwerfvuilactie	8
- Sorteren op school: papierkisten en PMD-containers voor je school.....	8
Water.....	9
- MOS-themamap rond water	9
- MOS-verhalenbundel rond water	9
- Drinkbussen voor alle leerlingen en karaffen voor op school	9
- Uit te lenen educatief materiaal	9
o Duik eens in een poel	9
o Wim en wis drinken water	9
o Floepje en het water	10
o Waterkronkels (enkel bij de Provincie te verkrijgen)	10
o Poelen in Zedelgem	10
Verkeer.....	12

-	MOS-themamap rond verkeer	12
-	MOS-verhalenbundel rond verkeer-mobiliteit.....	12
-	Uit te lenen educatief materiaal	12
o	Educatief pakket verkeer en mobiliteit – Secundair onderwijs	12
-	Mobiliteitsdienst Zedelgem	12
Natuur	13
-	MOS-themamap rond natuur op school	13
-	MOS-verhalenbundel rond natuur-vergroening	13
-	Composteren	13
-	Uit te lenen educatief materiaal	13
o	Boskoffers (2) met bijhorend lespakket.....	13
o	Kabouterpad met bijhorende lespakket.....	13
o	Landschapskoffer met bijhorend lespakket.....	13
o	Brochure Bosleerpad Merkemveld en bijhorende rugzakje.....	13
o	Wat zie je aan Zee.....	14
o	De vogels van bij ons.....	14
o	Vergroening van de schoolomgeving.....	14
	Een technische handleiding voor een groene school en een werkboek basisonderwijs.	14
o	Bijen in de kijker.....	14
-	Wandeling met de klas onder begeleiding van een natuurgids in de natuurgebieden van Zedelgem	14
o	Subsidiereglement voor wandelingen in schoolverband onder begeleiding van een natuurgids.....	14
o	Natuurgebieden in Zedelgem.....	14
o	Werkgroep Natuurgidsen Zedelgem	16
-	Het opstarten van een schooltuin(tje).....	16
-	Cursus “natuurouders”	16
-	Subsidies voor een project rond natuur op school	16
o	Provinciale subsidie.....	16
Energie	17
-	MOS-themamap rond energie	17
-	MOS-verhalenbundel over energie.....	17
-	Uit te lenen educatief materiaal	17
o	Energimeter.....	17
o	Energiedoos.....	17
o	Educatief dossier ‘In de weer voor het klimaat’.....	17
Andere	18
-	Landbouweducatie.....	18
Overzicht subsidiemogelijkheden	19
-	Gratis vervoer met De Lijn	19
-	Wandelingen onder begeleiding van een natuurgids	19
-	Provinciaal Natuurfonds.....	19
-	Subsidies voor energiebesparende maatregelen.....	19
-	Met de klas de boer op	19

Inleiding

Welke klas gaat er al eens niet naar het bos, welke school wil niet graag wat meer groen op de speelplaats, welke leerling gaat niet graag met de fiets naar school, welke school heeft niet te kampen met allerlei afval zoals papier of fruitresten van het vieruurtje, welke klas zou het containerpark niet graag eens bezoeken, welke leerling wil niet graag eens een boom planten, ...

Iedere school, klas en leerling heeft steeds wel ergens een raakvlak met natuur en milieu. Het gemeentebestuur wenst daar op in te spelen. Op de milieudienst wordt alle info met betrekking tot milieu en natuur, die nuttig is voor scholen, bijgehouden in dit document “Aanbod natuur- en milieueducatie voor scholen in Zedelgem”. Dit document wordt telkens aangepast met recente en relevante informatie. De aangepaste versie wordt jaarlijks aan alle directies van de scholen in Zedelgem toegestuurd.

Op eenvoudige aanvraag kan de recentste versie van dit document op de milieudienst verkregen worden (Isabelle Vackier, 050/28.82.25, isabelle.vackier@zedelgem.be).

Bovendien wil het gemeentebestuur de scholen in Zedelgem stimuleren om deel te nemen aan het MOS-project. MOS staat voor “Milieuzorg Op School” en is een project van de Vlaamse overheid. MOS zet de scholen aan om actief bezig te zijn met natuur en milieu op school. Alle scholen die interesse vertonen in het MOS-project kunnen contact opnemen met de milieudienst of de MOS-verantwoordelijke van de Provincie West-Vlaanderen.

→ Milieudienst, Isabelle Vackier, 050/28.82.25, isabelle.vackier@zedelgem.be

→ Provincie West-Vlaanderen, Donald Dupon, 050/40.32.66, donald.dupon@west-vlaanderen.be

Meer info vindt u ook op www.mosvlaanderen.be of www.west-vlaanderen.be/kwaliteit/leefomgeving/mos.

Het project MOS is recent gewijzigd. Vroeger was het de bedoeling om een logo in drieluik te ontvangen. Dit was opgevat in vijf thema's: Afvalpreventie, Water, Verkeer, Natuur en Energie. Nu vraagt MOS een engagement van de school om duurzaamheid op te nemen in het hele schoolgebeuren onder de campagne ‘Duurzame scholen, straffe scholen’.

Om het overzichtelijk te houden, wordt het NME-aanbod voor de scholen van Zedelgem hieronder nog steeds weergegeven per thema van het vroegere MOS (Afvalpreventie, Water, Verkeer, Natuur en Energie). Naast het aanbod van het gemeentebestuur zelf (zoals uit te lenen educatief materiaal) bevat de opsomming ook een selectie van zinvolle initiatieven omtrent natuur en milieu van andere instanties (Provincie West-Vlaanderen, Natuurgidsen vzw, Natuurpunt inZICHT vzw, ...). Voor meer

info omtrent alle hieronder genoemde zaken kan contact opgenomen worden met de milieudienst (Isabelle Vackier, 050/28.82.25, isabelle.vackier@zedelgem.be)

Per onderwerp wordt er steeds begonnen met het uit te lenen educatief materiaal. Dit materiaal (koffers, lespakketten, ...) kan steeds **GRATIS** worden ontleend. Enkel voor de herbruikbare bekers (zie thema afvalpreventie) en de energiemeters (zie thema energie) wordt een waarborg gevraagd. Bijna alle materiaal wordt uitgeleend via de bibliotheek. Indien dit niet het geval is, dan wordt dit aangeduid in de tekst. Je kan dus ook steeds terecht in de hoofdbibliotheek om de materialen te bekijken.

Afval(preventie)

- MOS-themamap rond afvalpreventie
- MOS-verhalenbundel rond afval
- Uit te lenen educatief materiaal

o **Recyclagekoffer**

Afval sorteren doen we steeds beter. FOST Plus dacht “Jong geleerd is oud gedaan” en ontwikkelde daarom de recyclagekoffer. In de recyclagekoffer wordt per verpakkingsmateriaal op een overzichtelijke wijze een inzicht gegeven in de verschillende etappen van de recyclageketen. Per verpakkingsmateriaal worden zowel de “echte” afvalproducten als de halffabrikaten en de afgewerkte producten uit gerecycleerde materialen getoond. Met de bijhorende brochure, poster en video worden de verschillende recyclageprocessen nog eens duidelijk beschreven. Voor de inhoud van de koffer: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur.

o **Compostkoffer + lespakket “Composteren met kinderen”**

De compostkoffer bevat een hoop informatie en materiaal om zelf met de kinderen aan het composteren te beginnen. Het materiaal is aangepast aan alle leeftijdsgroepen. Je vindt in de koffer o.a. rugzakjes met loeppetjes, klaar om te speuren naar de beestjes die in de compost voorkomen. Om met kleuters en peuters te werken vindt men in de koffer een handpop van Jerom de Compostworm en kleurrijke platen. Voor de inhoud van de koffer: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur.

Meer informatie over de compostkoffer: www.compostmeester.be onder de rubriek ‘didactisch materiaal’ (Wat zit er allemaal in de Vlaco-compostkoffer?). Je vindt op die website ook nog andere leuke didactische materialen zoals de kriebeltwister en de kriebelwaaier.

Naast de compostkoffer bestaat er eveneens nog een educatief lespakket “**Composteren met kinderen**”. Dit lespakket ligt ook ter beschikking op de milieudienst of kan verkregen worden bij OVAM¹ (bestellen voor 6,2 euro of downloaden op www.ovam.be).

Reservatie van de compostkoffer via het containerpark (050/20.03.32 of containerpark@zedelgem.be)

o **Multimediapakket “Afval verminderen voor kinderen”**

CD-rom + brochure voor de leerlingen (20 exemplaren) + handleiding voor de leerkracht.

- o **Pak-je afval**

Spellendoos + poster voor spelers van 6 tot 9 jaar

Spellendoos + poster voor spelers van 9 tot 12 jaar

- o **Mister Jekkes-afvalspel**

Afvalspel voor kinderen tussen 8 en 12 jaar

Aan de hand van het Mister Jekkes-afvalspel ontdekken jonge kinderen hoe ze de afvalproblematiek kunnen aanpakken en de afvalberg zelf kunnen verminderen, zowel op school als thuis. In het Mister Jekkes-afvalspel nemen 4 teams het tegen elkaar op. Op een reuzengroot spelbord (2x2m) en aan de hand van afvalgerelateerde vragen moeten de teams zo snel mogelijk hun vuilbakje (gevuld met zaken die selectief ingezameld kunnen worden) zien te ledigen. Het spel is uitgewerkt volgens de principes van de Ladder van Lansink. Dit wil zeggen dat de principes van afvalpreventie en hergebruik in het spel primeren. Dit spel wordt uitgeleend door IVBO (intercommunalen voor afvalverwerking).

Meer informatie vind je op: www.west-vlaanderen.be/misterjekkes

Reservaties via IVBO op communicatie@ivbo.be of 050/45.63.74.

- o **Herbruikbare bekere**

Ontelen van herbruikbare bekere kan via Kringwinkel 't Rad – contactgegevens: 0472/96.06.18.

Bekere kunnen zowel in het centraal magazijn te Ruddervoorde als in de 6 winkels afgehaald worden, o.a. in kringwinkel Zedelgem.

Kringwinkel 't Rad beschikt voer 2.259 provinciale bekere van 25 cl. Ontlening is gratis. Te ontlene per (veelvoud) van 315 bekere. Er wordt een waarborg van 0,15 euro per beker gevraagd. Bij verlies of beschadiging wordt 0,7 euro per beker aangerekend.

- **Bezoek aan het containerpark met gebruik van de recyclagekoffer**

Klassen kunnen gratis het **containerpark bezoeken**, waarbij de parkwachters uitleg geven over alle verschillende afvalfracties. Ze maken daarbij gebruik van de **recyclagekoffer** (zie hiervoor). Indien u met uw klas het containerpark wenst te bezoeken, kan dit elke DONDERDAG op afspraak (milieudienst, Isabelle Vackier, 050/28.82.25, isabelle.vackier@zedelgem.be).

- **Composterene**

- o **Compostkoffer + Iespakket “Composterene met kinderen”**

(zie hiervoor)

o **Bezoek aan het composteiland op het containerpark met gebruik van de compostkoffer**

Op het containerpark (Remi Claeystraat 15) werd een grote demonstratieplaats composteren (het composteiland) uitgewerkt. Naast composteersystemen vind je er ook een reuzengroot bijenhotel, een wilgenhut, een beestentoren, kippen, enz. Heel wat te ontdekken dus. De parkwachters van het containerpark en de compostmeesters hopen dan ook alle scholen te kunnen verwelkomen tijdens het schooljaar. Daarbij wordt o.a. gebruik gemaakt van de compostkoffer.

o **Een compostmeester op school!**

In samenwerking met de leerkrachten kunnen compostmeesters van Zedelgem wat uitleg komen geven over composteren, het compostvat opstarten, de inhoud van het compostvat keren, enz. Een voorbeeld van een les is beschikbaar op de milieudienst. De les wordt gegeven met behulp van de compostkoffer en het bijhorende lespakket. Op www.zedelgem.be - Leefomgeving - Afval - Containerpark kan men de lijst van compostmeesters van Zedelgem raadplegen. Aarzel niet om één van hen te contacteren. Voor bepaalde scholen zijn er meter- en peter-compostmeesters.

o **Brochures omtrent composteren**

Op het containerpark zijn tevens verschillende **brochures** rond composteren, het houden van kippen, de ecologische tuin en kringlooptuinieren gratis beschikbaar voor alle klassen.

- **Bezoek kringloopcentrum Zedelgem**

Korte omschrijving: Het kringloopcentrum verzamelt kledij en huisraad waar mensen vanaf willen. Na een opknopbeurt worden deze spullen in de winkel te koop aangeboden. Goederen die als afval van de hand werden gedaan, worden nu opnieuw functioneel. Door hergebruik voorkomt men afval.

Doelstelling: Bij ons kunnen mensen inzicht krijgen in de kringloopwerking van herbruikbare spullen. Dit leidt tot een milieubewuster denken en handelen maar eveneens tot een streven naar een grotere waardering van de eigen spullen in onze wegwerpmaatschappij.

Doelgroep: Lager onderwijs

Kostprijs: Gratis

Praktische gegevens: Van dinsdag t.e.m. zaterdag van 10u00 tot 17u00

Meer info.: 050/34.94.00, email: zedelgem@trad.be, Torhoutsesteenweg 238, 8210 Zedelgem

- **Bezoek afvalintercommunale IVBO te Brugge (verbrandingsoven)**

Enkel voor het secundair onderwijs!!

Tijdens een bezoek aan de verbrandingsinstallatie met energierecuperatie, aan de Pathoekeweg in Brugge, wordt je doorheen het ganse afvalverhaal geloodst: je ziet hoeveel afval er in onze regio geproduceerd wordt, hoe het zijn weg tot bij ons vindt en wat er mee gebeurt.

Praktisch?

Weekdagen, tijdens de kantooruren (8u tot 16u30) en dit gedurende het ganse jaar. De rondleiding is gratis maar tijdig reserveren is wel noodzakelijk.

De rondleiding duurt ongeveer 1,5u. Uit veiligheidsoverwegingen worden de groepen beperkt tot max. 25 personen en hebben kinderen onder de 12 jaar geen toegang tot de installatie.

Voor reservatie of meer info: dienst communicatie IVBO, 050/45.63.74, communicatie@ivbo.be

- Ondersteuning bij de organisatie van een zwerfvuilactie

Volgende materialen kunnen geleverd en opgehaald worden door de gemeentelijke technische dienst:

-Rolcontainers (gemakkelijk mee te nemen tijdens de zwerfvuilactie) met bijhorende zakken om het afval in te zamelen (14 zwarte containers voor restafval, 6 blauwe containers voor PMD)

-Fluojasjes

-Afvaltangen

-Werkhandschoenen

Wanneer de zwerfvuilactie voldoende vroeg gemeld wordt aan de milieudienst, kan er besproken worden waar de zwerfvuilactie precies kan doorgaan, zodat ook de straten van de zwerfvuilactie kunnen afgezet worden met nadars en verkeersborden 'Verbod voor alle verkeer met uitzondering van aangelanden', zodat de zwerfvuilactie veilig verloopt.

- Sorteren op school: papierkratten en PMD-containers voor je school

Samen met Fostplus biedt IVBO gratis PMD rolcontainers en papierkratjes aan de scholen in ons werkingsgebied.

Per school heb je recht op:

-Eén papierkrat van 30 liter per klas en voor het secretariaat en burelen.

-Eén PMD-container (120 liter) per 50 leerlingen

Dit kan besteld worden bij de communicatiedienst van IVBO: 050/45.63.74 – communicatie@ivbo.be

Water

- MOS-themamap rond water
- MOS-verhalenbundel rond water

- Drinkbussen voor alle leerlingen en karaffen voor op school

Bij De Watergroep kan elke school drinkbussen en karaffen bestellen voor het gebruik van kraantjeswater. Drinkbussen worden aangeboden aan 1,25 euro per stuk. Waterkaraffen zijn gratis (1 per 10 leerlingen).

Meer info op www.dewatergroep.be - drinkwater - extra services - voor scholen

- Uit te lenen educatief materiaal

o **Duik eens in een poel ...**

Werkdossier voor de leerkracht. Dit dossier richt zich tot de derde graad van het lager onderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs. In het dossier vindt u 24 activiteiten die een multidisciplinaire benadering van het thema 'poelen' toelaat. De activiteiten werden opgesteld om het onderwerp stapsgewijs en op hun eigen ritme aan de kinderen over te brengen, aangepast aan de schoolkalender en aan de seizoenen: herfst - winter - lente - zomer.

o **Wim en wis drinken water**

25 brochures voor leerlingen en een handleiding voor leerkrachten.

In 'Wim en Wis drinken water' maken uw leerlingen op een prettige manier en in korte verhalen kennis met de diverse facetten van water en in het bijzonder van drinkwater. De informatieve

kaderstukjes, de illustraties en de doe- en speuroopdrachten vullen de verhalen aan, zodat de leerlingen een vrij volledig beeld krijgen van wat drinkwater voor ons betekent.

o **Floepje en het water**

Educatief pakket van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

2de graad:

-‘Waterige bladen’ voor de leerling

-‘Waterige bladen’ voor de leerkracht

3de graad:

-‘Waterige bladen’ voor de leerling

-‘Waterige bladen’ voor de leerkracht

o **Waterkronkels (enkel bij de Provincie te verkrijgen)**

Onderwijspakket over water voor de derde graad van het basisonderwijs. Te bestellen via de website van de Provincie West-Vlaanderen.

Meer info op te vragen bij de Provincie West-Vlaanderen, Dienst Natuur- en Milieueducatie, 050/40.32.81, nme@west-vlaanderen.be.

o **Poelen in Zedelgem**

Op verschillende plaatsen in Zedelgem zijn poelen ter beschikking waar je met de klas naartoe kan om op onderzoek uit te tekken:

*Twee poelen in Merkemveld

Meer info in de brochure van het bosleerpad in Merkemveld met bijhorend rugzakje. Elke Zedelgemse school kan 50 gratis exemplaren van de brochure aanvragen bij de milieudienst (via schriftelijke aanvraag: brief of mail - isabelle.vackier@zedelgem.be). De rugzakjes worden gratis ontleend via de bibliotheek van Zedelgem. In de rugzakjes zitten o.a. pH- en nitraatmeetstrookjes voor de poelen.

*Verschillende poelen in het Plaisiersbos in Veldegem

*Eén poel in Doeveren aan het heideveldje en twee poelen in Merkemveld

*Poelen in het Park van Loppem

*Watermolenvijver in Loppem (geen poel maar wel mogelijkheid om het waterleven te onderzoeken)

*De Pilsse, een moerasje in de Pilssestraat, zijstraatje van de Berkenhagestraat.

Meer info bij Natuurpunt Zedelgem – www.natuurpuntzedelgem.be

Voor natuurwandelingen rond water kan men steeds beroep doen op een natuurgids.

- Werkgroep natuurgidsen Zedelgem

Contactpersonen van de werkgroep natuurgidsen zijn Erwin Deraus (050/38.96.21, erwin.deraus@gmail.com) en Chris Werbrouck (0473/985.901, chris.werbrouck@skynet.be).

- Subsidiereglement voor wandelingen in schoolverband onder begeleiding van een natuurgids of voor deelname aan een activiteit van het provinciaal bezoekerscentrum Bulskampveld.

Subsidie van 20 euro per activiteit en per klas. Aanvraagformulier + schuldvordering van een natuurgids indienen bij de milieudienst. Voor een activiteit van Bulskampveld moet er geen subsidie aangevraagd worden. De subsidie wordt vanuit de gemeente rechtstreeks aan de provincie betaald, de school betaalt enkel het verschil. Het subsidiereglement en het aanvraagformulier zijn te vinden op www.zedelgem.be - Leefomgeving - Milieu - Milieusubsidies.

Verkeer

- MOS-themamap rond verkeer
- MOS-verhalenbundel rond verkeer-mobiliteit
- Uit te lenen educatief materiaal

o **Educatief pakket verkeer en mobiliteit – Secundair onderwijs**

Te verkrijgen bij de dienst mobiliteit (050/28.82.29 – mobiliteit@zedelgem.be).

Voor de inhoud van het pakket: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur.

- **Mobiliteitsdienst Zedelgem**

Voor meer info omtrent activiteiten rond verkeer en mobiliteit (fietsweek, fietspoolen, schoolvervoerplan, ...) kan u steeds de mobiliteitsambtenaar van de gemeente Zedelgem Christel Casier contacteren (050/28.82.29, mobiliteit@zedelgem.be).

Natuur

- MOS-themamap rond natuur op school
- MOS-verhalenbundel rond natuur-vergroening

- Composteren

Zie thema afvalpreventie

- Uit te lenen educatief materiaal

o **Boskoffers (2) met bijhorend lespakket**

Met de boskoffer op stap toont het bos jou al zijn geheimen. Het materiaal in de boskoffer maakt de kinderen echte speurneuzen en bovendien leren ze heel wat bij. Meten van bomen, bestuderen van bodemdiertjes, bekijken van vogels, enz horen er allemaal bij. De boskoffer is bruikbaar voor kinderen vanaf de tweede graad lager onderwijs. Voor de inhoud van de koffer: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur. Het bijhorend lespakket **Op stap met de boskoffer** maakt het voor de leerkracht gemakkelijk opdrachten te selecteren die voor zijn/haar klas haalbaar zijn.

o **Kabouterpad met bijhorende lespakket**

Het kabouterpad is een eenvoudiger versie van de boskoffer en bedoeld om op pad te trekken met kleuters en kinderen van de eerste graad. Voor de inhoud van de koffer: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur. Opnieuw hoort bij deze koffer een lespakket **Het kabouterpad**.

o **Landschapskoffer met bijhorend lespakket**

Een landschap vertelt een verhaal. Om landschappen te leren lezen, de inhouden en achtergronden te leren ontdekken, is het zeker aan te raden de landschapskoffer te gebruiken. Deze koffer bevat tal van veldwerkmaterialen om het landschap te verkennen. Voor de inhoud van de koffer: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur. Bij de landschapskoffer hoort het educatief lespakket **Venster op het landschap. Met kinderen op stap**.

o **Brochure Bosleerpad Merkemveld en bijhorende rugzakje**

Het bosleerpad kan gevolgd worden door middel van een brochure. Elke school kan per schooljaar 50 gratis exemplaren krijgen van deze brochure na schriftelijke aanvraag (brief-mail) bij de milieudienst. De rugzakjes met veldwerkmaterialen om de opdrachtjes uit de brochure uit te voeren, zijn via de bibliotheek gratis te ontlenen. Voor de inhoud van het rugzakje: zie www.zedelgem.be - Leefomgeving - Natuur.

- o **Wat zie je aan Zee**

Natuurbeelden van kinderen aan zee

- o **De vogels van bij ons**

Leermap en spelletjesbundel

- o **Vergroening van de schoolomgeving**

Een technische handleiding voor een groene school en een werkboek basisonderwijs

- o **Bijen in de kijker**

Een mooie brochure over de bijen en het belang ervan. Beschikbaar op de milieudienst.

- Wandeling met de klas onder begeleiding van een natuurgids in de natuurgebieden van Zedelgem

- o **Subsidiereglement voor wandelingen in schoolverband onder begeleiding van een natuurgids of voor activiteit bij bezoekerscentrum Bulskampveld**

Subsidie van 20 euro per activiteit en per klas. Aanvraagformulier + schuldvordering van een natuurgids indienen bij de milieudienst. Voor een activiteit van Bulskampveld moet er geen subsidie aangevraagd worden. De subsidie wordt vanuit de gemeente rechtstreeks aan de provincie betaald, de school betaalt enkel het verschil. Het subsidiereglement en het aanvraagformulier zijn te vinden op www.zedelgem.be - Leefomgeving - Milieu - Milieusubsidies.

- o **Natuurgebieden in Zedelgem**

- Merkemveld met erop aansluitend Doeveren

Het gemeentelijk bos Merkemveld heeft vanaf 30 april 2005 een bosleerpad (zie hiervoor).

Aansluitend op Merkemveld bevindt zich Doeveren, eigendom van Natuurpunt. Doeveren is een gebied met bossen, dreven, akkers en weiden. Bovendien loopt doorheen Doeveren en Merkemveld het provinciaal Doeveren wandelpad. Een brochure van deze wandelroute is te verkrijgen op de dienst toerisme voor 1,25 euro.

Meer info omtrent Merkemveld en het bosleerpad: milieudienst, Isabelle Vackier, 050/28.82.25, isabelle.vackier@zedelgem.be

Meer info omtrent Doeveren op www.natuurpuntzedelgem.be

- Park van Loppem

Het Park van Loppem is eigendom van de vzw Stichting van Caloen maar wordt beheerd door de

gemeente. Aan de rand van het park ligt één van de weinige 'echte' doolhoven van België.

Reserveren voor de doolhof kan via toersime@zedelgem.be – 050/28.86.05

Meer info over de doolhof via de website van de gemeente Zedelgem, onder vrije tijd – toerisme – zien.

- Plaisiersbos

Het Plaisiersbos is eigendom van de gemeente Zedelgem maar wordt beheerd door Natuurpunt.

In het Plaisiersbos werd ook een speelzone afgebakend, waar kinderen naar hartelust kunnen ravotten buiten de wandelpaden. Meer info op www.natuurpuntzedelgem.be.

- Watermolenvijver

Het domein van de Watermolenvijver is eigendom van de Sint-Andriesabdij van Zevenkerke.

Sedert 2004 werd er gestart met natuurontwikkelingswerken op het domein door Regionaal Landschap Houtland en de gemeente Zedelgem. Met schapenbegrazing op het domein is het bedoeling de natuur een handje te helpen. Er is een vogelkijkhut om vogels op de Watermolenvijver te spotten.

- Park Ter Loo

Het park Ter Loo is eigendom van de Priesters van het Heilige Hart. Het parkgedeelte wordt sinds 2009 beheerd door de gemeente. Er is een wandellus van 1,1 km uitgestippeld. Vanaf de parking van de Groene Meersen kan men park Ter Loo bereiken via de fiets- en wandelverbinding tussen de Groene Meersen en de Vloethemveldzate en dan verder richting Ter Loo. Men kan de wandeling ook starten vanaf de parking van de Groene Meersen, in totaal is de wandeling dan 3 km lang.

- De Pilse

De Pilse is een moeras/poel, vlakbij de Berkenhagestraat, op 0,5 km ten zuidwesten van de dorpskern van Zedelgem. De Pilse is toegankelijk tijdens geleide wandelingen.

Meer info op www.natuurpuntzedelgem.be

- Vloethemveld

Het deel van het Vloethemveld dat eigendom is van de Vlaamse overheid is toegankelijk voor het publiek.

Meer info via www.natuurenbos.be

- Vloethemveldzate

De oude militaire spoorweg die het domein Vloethemveld met het domein Merkemveld-Doeveren verbindt is een mooi fiets- en wandelpad in eigendom van de Provincie West-Vlaanderen. Dit pad is vast en zeker een bezoekje waard met de klas om er de aanwezige planten en dieren te bestuderen. Een brochure omtrent de Vloethemveldzate is te verkrijgen op de dienst toerisme aan 0,5 euro.

- Hoogveld

In 2014 werd een stuk van Hoogveld aangekocht door de gemeente Zedelgem en Natuurpunt. Samen vormt dit een mooi natuurgebied dichtbij de dorpskern van Veldegem. Natuurpunt zorgt voor het beheer van dit natuurgebied. Meer info op www.natuurpuntzedelgem.be

o **Werkgroep Natuurgidsen Zedelgem**

Contactpersonen van de werkgroep natuurgidsen zijn Erwin Deraus (050/38.96.21, erwin.deraus@gmail.com) en Chris Werbrouck (0473/985.901, chris.werbrouck@skynet.be).

- **Het opstarten van een schooltuin(tje) – vergroening van de school**

- o Indien voor de vergroening van de school een subsidie wordt aangevraagd bij de provincie West-Vlaanderen (zie verder), dan kan men ook rekenen op gratis ondersteuning van de provincie. Het provinciaal subsidiereglement en aanvraagformulier kan men opvragen bij de Provincie West-Vlaanderen (050/40.32.81).
- o Bij het opstarten van een schooltuin kan het gebruik van hakselhout een efficiënte, tijdelijke onkruidremmer zijn. Alle Zedelgemse scholen kunnen jaarlijks maximum 8 m³ hakselhout verkrijgen via een schriftelijke aanvraag bij de milieudienst (uiteraard enkel indien er voldoende hakselhout beschikbaar is).
- o Vergroening van de schoolomgeving - Technische handleiding voor een groene school - kan je op weg helpen naar het realiseren van een schooltuin.

- **Cursus “natuurouders”**

De cursus “Natuurouders” wordt gratis georganiseerd door de provincie West-Vlaanderen. Indien een school enkele geïnteresseerde ouders en eventueel leerkrachten heeft, kan de school contact opnemen met de provincie West-Vlaanderen (Dienst Natuur- en Milieueducatie, 050/40.32.81, nme@west-vlaanderen.be).

- **Subsidies voor een project rond natuur op school**

o **Provinciale subsidie**

- o Iedere school die een project rond natuur opstart kan een subsidie aanvragen bij de provincie. Deze subsidie bedraagt 85 % van de door de Provincie aanvaarde kosten met een maximum van 5.000 euro. Het subsidiereglement en het aanvraagformulier kan opgevraagd worden bij de Provincie West-Vlaanderen (050/40.32.66, donald.dupon@west-vlaanderen.be).

Energie

- MOS-themamap rond energie
- MOS-verhalenbundel over energie
- Uit te lenen educatief materiaal

o **Energiemeter**

Op de milieudienst kan men een **energiemeter** ontlenen. Er wordt een waarborg van 20 euro gevraagd. Een energiemeter is een toestel die het verbruik van elektrische toestellen meet. Door bijvoorbeeld het verbruik van een koelkast op school te vergelijken met het verbruik van een zuinige koelkast via de bijhorende folder, kan men zien hoeveel energie deze koelkast teveel verbruikt. Meer info en reservatie bij de milieudienst.

o **Energiedoos**

De energiedoos is een educatief pakket om kinderen van 9 tot 14 jaar bewust te leren omgaan met energie. De energiedoos bevat twee complementaire delen : een experimentenpakket (20 eenvoudige experimenten die in de klas kunnen uitgevoerd worden) en het teamspel '60 minuten chrono' (een spel waarbij de leerlingen door de juiste keuzes te maken, erin moeten slagen om hun kapitaal aan energie, onder de vorm van energiebonen, goed te beheren en zo voor een duurzame toekomst van de planeet te zorgen).

o **Educatief dossier 'In de weer voor het klimaat'**

Het educatief dossier voor leerkrachten 'In de weer voor het klimaat' van WWF behandelt twintig thema's die verband houden met de klimaatverandering. Elk thema bestaat uit twee delen, nl. infobladen voor de leerkracht en werkbladen voor de leerlingen. Het educatief dossier is geschikt voor het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs.

Andere

- Landbouweducatie

'Met de klas de boer op' is een initiatief van de provincie West-Vlaanderen. Meer info vindt men op www.metdeklasjeboerop.be.

Vier bedrijven in Groot-Zedelgem kan men met de klas bezoeken. Er wordt per halve dag 30 euro vanuit de Provincie teruggestort! Meer info bij Inagro op 051/27.32.25.

Overzicht subsidiemogelijkheden

- Gratis vervoer met De Lijn

MOS-scholen kunnen gratis gebruik maken van De Lijn voor verplaatsingen in het kader van MOS.

Meer info bij de MOS-verantwoordelijke Donald Dupon, 050/40.32.66, donald.dupon@west-vlaanderen.be.

- Wandelingen onder begeleiding van een natuurgids of activiteit bij provinciaal bezoekerscentrum Bulskampveld

Subsidie van 20 euro per activiteit en per klas. Aanvraagformulier + schuldvordering van een natuurgids indienen bij de milieudienst. Voor een activiteit van Bulskampveld moet er geen subsidie aangevraagd worden. De subsidie wordt vanuit de gemeente rechtstreeks aan de provincie betaald, de school betaalt enkel het verschil. Het subsidiereglement en het aanvraagformulier zijn te vinden op www.zedelgem.be - Leefomgeving - Milieu - Milieusubsidies.

- Provinciaal Natuurfonds

Iedere school die een project rond natuur opstart kan een subsidie aanvragen bij de provincie. Deze subsidie bedraagt 85 % van de door de Provincie aanvaarde kosten met een maximum van 5.000 euro. Het subsidiereglement en het aanvraagformulier kan opgevraagd worden bij de Provincie West-Vlaanderen (050/40.32.66, donald.dupon@west-vlaanderen.be).

- Subsidies voor energiebesparende maatregelen

Heel wat instanties en overheden geven subsidies voor allerlei energiebesparende maatregelen (zie www.energiesparen.be). De milieudienst helpt de school in hun zoektocht naar de geschikte subsidies.

- Met de klas de boer op

'Met de klas de boer op' is een initiatief van de provincie West-Vlaanderen. Meer info vind je op www.metdeklasdeboerop.be.

Vier bedrijven in Groot-Zedelgem kan men met de klas bezoeken. Er wordt per halve dag 30 euro vanuit de Provincie teruggestort! Meer info bij Inagro op 051/27.32.25.